

"Kuharica" 123 Prestani pušiti

ili simptomi, trajanje i prijedlozi rješenja

Simptom ustezanja	Trajanje	Učestalost
Želja za cigaretom	oko 2 tjedna	70%
Razdražljivost nervoza	do 4 tjedna	50%
Povećani apetit	do 2 tjedna	50%
Opasnost od debljanja	do 10 tjedana	70%
Osjećaj tjeskobe	manje od 4 tjedna	60%
Nedostatak koncentracije	do 2 tjedna	60%
Nesanica	manje od tjedna	25%

Broj i intenzitet simptoma ustezanja koji prate prestajanje pušenja su različiti od osobe do osobe, a mogu varirati kod iste osobe pri slijedećem pokušaju prestajanja.

VAŽNO:

Nemojte sebi sugerirati simptome.

Budite svjesni da mozak ovisnika često traži izgovor za paljenje slijedeće cigarete.

Želja (žudnja) za cigaretom

Uzrokovana ustezanjem od nikotina, droge koja brzo stvara ovisnost, ali je vrlo slabog intenziteta. Najčešće se pojavljuje u prvih 2-3 dana, a povremeno i u slijedećih 7-10 dana.

- kada se pojavi, sačekajte da prođe, ona traje svega nekoliko minuta
- počnite nešto raditi, fokusirajte se na posao ili na aktivnost koju radite, popijte čašu vode, napravite pauzu, ako možete, izađite van i duboko udahnite nekoliko puta, istegnite se ili se razgibajte sa par pokreta. Sjetite se da želja nestaje nakon nekoliko dana.

Razdražljivost, nervoza ili neprimjereno (eksplozivno) reagiranje bez stvarnog razloga

- prolazno stanje uzrokovano ustezanjem od nikotina; vaš mozak ponovno preuzima kontrolu nad neuronskim putevima koji su bili "zamagljeni" (ili preusmjereni) nikotinskom ovisnošću
- 72 sata nakon gašenja posljednje cigarete opaža se značajno smanjenje ovih simptoma, a unutar 10-tak dana do 2 tjedna oni potpuno nestaju
- duboko udahnite nekoliko puta, prošetajte, napravite vježbe opuštanja, razgovarajte s bliskima-prijateljima/rodbinom; pijte više tekućine (vode ili prirodnih voćnih sokova da ubrzate eliminaciju nikotina i razgradnih produkata), ograničite unos kofeina i šećera

Povećani apetit i opasnost od debljanja bivših pušača

Fizički osjećaj ustezanja od cigarete je sličan gladi i lako se može zamijeniti sa glađu za hranom.

1. Prvih nekoliko dana obratite pažnju na to koliko dugo traje taj osjećaj gladi; ukoliko prolazi nakon nekoliko minuta to je "glad za cigaretom", a ne za hranom. Isto vrijedi i ako počnete jesti, a ne postajete siti; pokušavate hranom nadomjestiti želju za cigaretom. Nemojte jesti u vrijeme kad inače niste jeli, vaše vas tijelo/um ovisnika pokušava prevariti. Glad za nikotinom neće i ne možete utažiti hranom. Ovo će proći nakon 7-10 dana.

2. Nekontrolirano konzumiranje hrane, pogotovo "grickalica" kao što su čips, kikiriki, bomboni i slično je naučeni obrazac ponašanja pušača koji su prestali pušiti – ne dajte se nasanjati, nema nikakvog razloga ni medicinskog ni znanstvenog da počnete ovo raditi.
3. U roku od nekoliko dana hrani će se vratiti (dobar) okus i miris. To znači da se osjetilne pupile na jeziku i živčani završeci u nosu vraćaju u funkciju i da ponovo počinjete osjećati okuse i mirise. Hrana će vam biti ukusnija, ugodno će mirisati i vabit će vas da je pojedete. Bit ćete pogotovo u kušnji nakon obroka: kada pojedete koliko ste i inače jeli, nećete se morati dići od stola (ili maknuti hranu i tanjure) da bi pušili, već ćete sjediti, siti, ispred hrane dobrog okusa koja će dobro mirisati. Budite svjesni ove nove situacije i nastavite jesti koliko ste jeli i prije, obratite pažnju na količinu pojedene hrane i prestanite kad vam je dovoljno, tj. malo prije nego ste siti (osjećaj sitosti se javlja sa zakašnjenjem).

Opstipacija, nadutost, vjetrovi, bol u želucu

- Određeno kraće vrijeme može nastati kao posljedica smanjenja gibanja u crijevima (radi manjeg unosa kave i drugih tekućina u kombinaciji sa cigaretom)
- pijte puno tekućine (6-8 čaša vode dnevno), jedite hranu bogatu vlaknima (voće, povrće, integralne žitarice), šecite ili vježbajte

Kašljanje, suha usta ili grlo, "šmrkav" nos

- posljedica čišćenja organizma, u prvom redu pluća, sluznice usne šupljine i nosa
- pijte puno tekućine, hladnu vodu, voćne sokove; kod jače suhoće usta ili grla cuclajte bombone ili žvakaće gume bez šećera

Umor ili pospanost

- Češći slučaj je višak energije jer bez cigareta kvalitetnije spavate i treba vam manje sna. No ako osjećate umor ili pospanost, imajte na umu tijelo troši dosta energije na prilagođavanje na život bez nikotina; mijenja se bazalni metabolizam, frekvencija srca..., pa je potrebno jedno kratko vrijeme "oporavka"
- spavajte malo više, ne tjerajte sebe preko granica, ako se tako osjećate, spavajte kratko i poslijepodne; ako se ujutro probudite neispavani, malo se istegnite, istuširajte se... Pijte puno vode (6-8 čaša dnevno) da ubrzate vraćanje organizma u prirodnu ravnotežu sna i stimulansa.

Nesanica

- Nikotin utječe na funkcije moždanih valova, a to može imati utjecaja na obrazac spavanja i snivanja. Također, nikotin indirektno ubrzava eliminaciju kofeina iz organizma, pa, ako ste prestali pušiti, a nastavili unositi kofein kao prije, moguće je da ste prestimulirani kofeinom, pa ne možete spavati
- Izbjegavajte druge stimulanse kavu, kolu i crne čajeve u popodnevnom i večernjim satima. Izbjegavajte agresivne akcijske filmove ili gledanje TV-a prije spavanja. Probajte se opustiti prije spavanja, okupajte se u toploj kupki ili se duže tuširajte toplijom vodom. Popijte čašu toplog mlijeka prije spavanja.

Nedostatak koncentracije

- Tijelo se privikava živjeti bez konstatnog stimulansa nikotina; poremećaj je blag i kratkotrajan (maksimalno 2 tjedna)
- Ukupnu količinu hrane koju pojedete u 24 sata podijelite u 5 ili 6 manjih obroka, da biste uravnotežili razinu glukoze u krvi (na koju je utjecao nikotin, a sada utječe manjak nikotina);
- promijenite navike, provodite više vremena na svježem zraku, bavite se laganom tjelovježbom i tako poboljšajte dotok krvi i kisika u mozak

Osjećaji tjeskobe ili usamljenosti kao prolazno stanje koje se rijetko pojavljuje.

- Fali vam "vaša prijateljica cigareta" koja je uvijek i svugdje bila sa vama kad god je trebalo, a imate "viška" vremena koje ste prije ispunjavali pušenjem
- Sjetite se stvari koje biste željeli napraviti, a niste dosad stizali, mjesta koje želite posjetiti, filmova, predstava, knjiga, koncerata koji bi vas mogli zaokupiti i razveseliti
- Budite što više na otvorenom prostoru, prošetajte, otiđite na bazen, vozite bicikl ili role; sunčevo svjetlo i fizička aktivnost podižu razinu "sretnih hormona" i popravljaju raspoloženje

Sjetite se:

- ne treba bježati od spoznaje ili negirati pojavnost simptoma prestanka pušenja
- da je svaki od gore navedenih simptoma prolazne odnosno privremene naravi
- s vremenom, svaki od navedenih ili navedenih simptoma postaje sve slabiji i slabiji
- s vremenom, zadovoljstvo nepušenja postaje sve veće i veće dok god ne počnemo zaboravljati da smo nekada bili pušač!